Abram a Lot

Biblický verš
Genesis 13
Genesis 14.1 - 24
Genesis 12.10 - 20
Původ materiálu
Drahomíra Dušková Havlíčková
Pořadí v lekci
9

Téma

Abram se stává požehnáním pro druhé. Po svém zaváhání na cestě víry a snaze zachránit se v Egyptě, spoléhá opět na Hospodina a jeho Hlas — ve sporech umí ustoupit a najít mírové řešení, nehledí nejdříve na svůj prospěch a své pohodlí. Lotovi nic nevyčítá, bere jeho volbu vážně a když je v nouzi, pomůže mu. Od sodomského krále si nevezme pro sebe ani tkaničku do bot, raduje se z Melkísedekova požehnání, které je pro něho důležitější než válečná kořist.

Cíle

- Děti zažijí, že někdy je lepší se rozdělit a ustoupit než se hádat a prát, zvláště když se máme navzájem rádi. Abram nám může být vzorem.
- Děti se zamýšlí nad tím, zda je opravdu nejlepší to, co je lákavé na pohled — je důležitější jistota a blahobyt, nebo vztahy a Boží milost?
- Děti uslyší, že požehnání je spojeno s úkoly a pomocí.

9.1 Pro učitele

Biblický text: Gn 13,1–14,24 (Gn 12,10–20)

9.1.1 Výkladové poznámky

- *Abrahamův sestup do Egypta:* Hebrejský název pro Egypt je „Micrajim“, což může znamenat země „sevření a trápení“ nebo země „sebeopevňování“. V Bibli je to místo útisku a opevnění se proti Bohu. Abram kvůli hladu v zemi, kterou mu Hospodin ukázal, sestupuje do Egypta a přestává tak spoléhat na Hlas Hospodinův. Chce se sám zabezpečit. Historka o tom, jak někdo vydává svou ženu za sestru se v Bibli objeví

celkem třikrát (Gn 12, Gn 20 a Gn 26), dvakrát hraje hlavní roli Abram a jednou Izák.

- *Lot:* V tomto vyprávění poprvé vystupuje aktivně, protože doposud ho Abrama následoval jako stín (Gn 12,4.13,1). Význam jeho jména připomíná závoj, něco „překrytého“.
- *Spory:* Abramova a Lotova stáda už jsou hodně početná, dochází ke sporům mezi pastýři Abramovými a Lotovými, takové spory o pastviny byly zřejmě ve starověku běžné, zvláště když úrodné půdy nebylo dostatek, v zemi navíc sídlili Kenaanci (obyvatelstvo měst) a Perizejci (obyvatelé osad, venkova), kteří byli pro Abrama a Lota nebezpečím. Abram a Lot byli v té zemi cizinci, nemohli se svými stády kamkoliv. Abram je velkorysý, ještě než se spory rozšíří, chce je zastavit, jako náčelník rodu a Lotův strýc by mohl sám území rozdělit, ale dává Lotovi vybrat: „Jsme přece bratři, oddělme se v míru. Dáš-li se nalevo, dám se napravo. Dáš-li se napravo, půjdu nalevo.“
- *Lotova volba:* Lot se důkladně rozhlíží, asi stojí na nějakém vyvýšeném místě a vidí „celý okrsek Jordánu směrem k Soáru, že je celý zavlažovaný, že je „jako zahrada Hospodinova, jako země egyptská“. Jordán — v hebrejštině znamená „Sestupující“, totiž z horských výšin Libanonu do hlubin Mrtvého moře, tudy proudí do krajiny kolem Jordánu životadárná voda, nemusí se tedy čekat na to, co dají nebesa, voda je po ruce — to je v Bibli znamení sebezajištění, nespoléhání na Boží milost. Je to v krajině poblíž známého dvojměstí Sodoma a Gomora, tato krajina je přirovnána k zahradě Hospodinově, která byla trvale zavlažována nejspíše podzemní vodou a pak k zemi egyptské, která je zavlažována Nilem a ten podle představ starých Egypťanů též pramenil v podsvětí. Lot zvolil, vybral si celý okruh Jordánu a vytáhl na východ, oddělil se od Abrama, od Božího požehnání a přiblížil se svým stanem k mužům sodomským, kteří „byli před Hospodinem velice zlí a hříšní“. Lot se rozhodl pro zdánlivou zajištěnost, která se zdála být rajskou, ale byla nakonec egyptskou a sodomskou — Lot padne do zajetí, zažije hrozné věci v Sodomě, z jeho ženy se stane sloup atd. Lot nespoléhá na Boží milost a zaslíbení, chce mít něco v ruce, nějakou jistotu, nechce věřit. Jeho volba je protipólem abrahámovského postoje. Není ovšem proto postavou jednoznačně zápornou — ještě sehraje svou velkou roli „jediného spravedlivého“ a Hospodinem zachráněného v Sodomě. Přesto jeho nasměrování nakonec vyústí do pohanských konců (Gn 19,30–38).
- *Abramova volba:* Už ve chvíli, kdy Abram dává Lotovi vybrat, spoléhá na Hospodina, na jeho zaslíbení, je si jist tím, co nevidí. Abram sídlil v zemi Kenaanu, tedy v nepohodlných horách, odkázán na vodu shůry a na Boží milost. „Zavlažen“ Hospodinovým požehnáním a také novými úkoly.
- *Boje králů:* Král mezopotámský čili šineárský Amrafel a jeho spojenci si už před časem podrobili Sodomu i její sousedy, a to na 12 let (číslo plnosti), pak se podrobení vzbouřili, jejich dřívější podrobitelé v čele s elamským králem Kedorlaómerem (Útočí, aby zotročil) přitáhli a část vzbouřenců pobili, koalice pěti vzbouřených králů se rozhodla bojovat, ale

dopadlo to pro ně špatně. Vítězové odtáhli s velkou kořistí a se zajatci, mezi nimiž byl také Abramův synovec Lot, jeho rodina a celé jmění (především stáda). Historická totožnost králů není možná ani důležitá, tento boj králů vypravěč zmiňuje hlavně proto, aby ukázal, s jakými poměry svázal Lot svůj život, když si vybral „sídlit v Sodomě“.

- *Uprchlík* utekl z boje a oznámil Abramovi, co se stalo, vše záleží na jednotlivci, který neváhal i za cenu vlastního ohrožení prokličkovat nepřátelským vojskem a donést zprávu Abramovi, sám zůstává bezejmenný a pak záleží na Abramovi, jak se zprávou naloží.
- *Abramovi zasvěcenci:* Abramovi spolubojovníci nejsou označeni jako vojáci, bojovníci nebo válečníci (pro to má hebrejština jiné výrazy), jsou „zasvěcení“ Bohu Abramovu a také „posvěcení“ úkolem, který je čeká — zachránit zajaté v bitvě, jsou „zrození v Abramově domě“, tzn. Abram je nezískal jako otroky nebo dělníky, ale vyrostli v jeho domě, jsou s ním spojeni, jsou to jeho souvěrci. Je uveden přesný počet 318, což je neobvyklé, má to svůj význam — číslo ukazuje na početní převahu nepřátel nad Abramovou „troškou“. Toto číslo mělo ještě jiný význam: staří rabíni vykládají, že když se sečte číselná hodnota hebrejských souhlásek ve jménu Eliezer, vznikne právě součet 318. Eliezer je jméno Abramova služebníka, jeho jméno znamená „Bůh můj je pomoc“ — to prý bylo heslo Abramova tažení, jeho silou není počet, ale pomoc od Hospodina.
- *Dan:* Abram pronásleduje útočníky až k Danu, což je známé místo na severní hranici zaslíbené země, tam končí území vlády Hospodinovy a za ním začínají země, nad nimiž vládnou jiní bozi. Dan v překladu znamená „soudce“.
- *Noční útok:* V noci se ve starověku nebojovalo, rozhodně ne velké bitvy, jednak nebylo možné rozpoznat přítele od nepřítele a orientovat se, ale hlavně tehdy byla rozšířená představa, že noc je čas vlády temných sil, mocností podsvětí a různých démonů. Abram se nebál těchto mocností temnoty, věděl, že nad nimi má moc Hospodin (srovn. noční Gedeonův boj — Sd 7,15nn). Pobíjel nepřátele a pronásledoval je až do Chóbu. To je město poblíž Damašku, tedy mimo hranice zaslíbené země, tedy mimo vládu Hospodinovu: Nicméně se ukazuje, že Hospodin vládne nad celou zemí. Abram vrátil všechnu válečnou kořist, také Lota a jeho majetek. Děje se něco zvláštního, vyšel mu vstříc král sodomský a šálemský král Malkísedek přinesl chleba a víno a požehnal Abramovi. Je to desátý král, ten pravý, král a velekněz Šálemu (v tom slyšíme Šálom, pokoj). Král sodomský mu nabízí kořist, ale Abram si nevezme ani „ň“, chce zůstat nezávislý, svobodný, nechce se zavazovat sodomskému králi přijetím darů.

9.1.2 Úskalí

- Lota nevykreslete jako nějakého chamtivce, kterému jde jen o peníze a majetek — Lot si zvolil to, co bylo na první pohled příslibem požehnání — bohatší zemi. To samo o sobě není chyba. Je potřeba dětem vysvětlit, že právě v tom, co se na první pohled zdá krásné

a příjemné, se může skrývat nebezpečí. Nebezpečnost Lotovy volby je naznačena základní charakteristikou: „Sodomští muži však byli před Hospodinem velice zlí a hříšní.“ (v. 13)

- Abrama nevykreslete jako vojevůdce, bojovníka, kterému Bůh žehná válečným úspěchem — na pozadí velké bitvy jde o jednotlivce — uprchlík přinese zprávu, Lot je zajat, Abram jde na pomoc. Nejedná se o kořistnickou akci, Abram nechce získat majetek, ale svého synovce ze zajetí.
- Zrovna na tomto barvitém příběhu je možné dětem ukázat, že někdy je moudré ustoupit a rozdělit se (Lote, máš přednost) a jindy je nutné bojovat a nenechat se manipulovat (Lote, zachráním tě a budu za tebe bojovat).
- Dejte si pozor na to, abyste alespoň jednou zmínili, že Hospodin Abramovi slíbil potomstvo a zatím Abram a Sáraj zůstávají bezdětní, stárnou a stále nic — je to potřeba, aby o to více vyniklo vyprávění o narození syna Izáka.

9.1.3 Odkazy

Heller, Jan — Prudký, Martin: *Obtížné oddíly knih Mojžíšových.* Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006.

Odkazy na pracovní listy, starší přípravku a další materiály najdete pod číslem příslušné kapitoly (9.1.3) na adrese http://goo.gl/D4URVK.

9.2 Pro děti

9.2.1 Předškolní děti

Přineste na nedělku různé hračky, některé jsou hodně lákavé hned na pohled (krásné auto, bourák, krásný plyšák, něco s populární postavičkou — Hello, Kitty nebo Angry birds apod.), některé nejsou tak lákavé, ale třeba něco zajímavého umí, co není vidět (obyčejné autíčko, které když se natáhne jezdí, obyčejný plyšák, který když se zmáčkne dělá zvuky, něco bez oblíbené postavičky, ale má to jiné výhody).

Zvedněte dva předměty a zeptejte se dětí, který by si vybrali a proč? Čím je ta hračka tak lákavá? Pokud si vyberou tu hezčí na pohled, ukažte jim přednosti té obyčejnější, nejsou sice na první pohled vidět, jsou skryté, ale jsou moc príma!

Kdo si u vás doma vybírá jako první? Ten starší? Holka, nebo kluk? Losujete? Hádáte se často?

Pamatujete si ještě, o kom jsme si vyprávěli minule? Kdo zamával svému domu, svým kamarádům, své oblíbené cukrárně, hrobu svého tatínka? Byl to Abram a s ním také jeho žena

Sáraj a synovec Lot. Putovali jsme s nimi do cizí země, kterou jim ukázal Pán Bůh a tu zemi slíbil Abramovi i jeho dětem. Abram a Sáraj už byli hodně staří a žádné děti neměli, ale věřili, že Pán Bůh jim je na stará kolena dopřeje.

Hlavní postavou dnešního povídání je strejda Abram a jeho synovec Lot. *(Na velký papír na jednu stranu nalepte postavičky Abrama a Sáry, na druhou stranu papíru Lota.)*

Abram byl boháč, měl spoustu oveček, koz, velbloudů, oslíků, měl také hodně zlata a stříbra. Lot byl taky velmi bohatý a měl spoustu zvířátek. *(Děti vám mohou pomoci nalepit na papír jednotlivá zvířátka a penízky kolem Abrama i Lota, Abram toho měl trochu víc.)*

Už se v té cizí zemi pomaličku zabydlovali. Už věděli, kde jsou dobré pastviny pro jejich ovce a kozy. Už věděli, kde je voda, která byla v té zemi moc vzácná a bylo jí tam málo, protože tam pořád svítilo sluníčko a pršelo jen občas. *(Můžete nalepit trávu, studnu, nějak tu koláž ještě dotvořit.)* Abram a Lot bydleli ve stanech. Když ovce, kozy, oslíci a velbloudi spásli všechnu trávu a okousali všechny keře, museli se sbalit a putovat dál a tam si zase postavit stany a tak pořád dokolečka. Abram a Lot měli se zvířaty tolik práce, že na to sami nestačili, a proto měli pomocníky, pastýře. *(Nalepte na papír kolem Lota i Abrama pastýře.)* Jenže ti pastýři se mezi sebou začali hádat, protože v té zemi nebylo tolik krásných pastvin. Křičeli na sebe: „Běžte pryč, my jsme tu byli první, my tady zůstaneme, táhněte si na jinou louku.“ Abram byl moc smutný. Nechtěl se s Lotem hádat. Lot byl jeho synovec, jeho rodina. Abram ho měl rád a chtěl si s ním povídat a ne se hádat. Abram o tom všem přemýšlel, až na to přišel. Šel za Lotem a vyšli si spolu na procházku na takový kopeček, kde měli pěkný výhled do kraje.

Abram řekl: „Lote, je mi líto, že se naši pastýři hádají, nechci, abychom se začali hádat i my dva. Mám nápad!“ Co myslíte, že napadlo Abrama? Jak chtěl vyřešit a skončit to hádání? Když se už nechcete hádat se svojí sestřičkou, bráchou, kamarádkou, kamarádem, co uděláte? Jak se dohodnete? Abram měl nápad. *(Roztrhněte tu krásnou koláž, kterou jste vytvořili, na dva kusy.)* Co to bylo za nápad?

„Rozdělíme se, Lote. Rozhlídni se pořádně, Lote, kde by se ti to líbilo? Kde bys chtěl se svými stády žít?“ Abram byl starší, mohl si vybrat, ale dal přednost Lotovi, protože se nechtěl hádat. Abram věděl, že rozdělit se je někdy lepší než se hádat. Navíc věřil v Boha a jeho požehnání. A Lot se rozhlížel. Na jedné straně viděl řeku Jordán, tam bylo krásně zeleno, hotový ráj! *(Můžete na jedno místo položit flašku nebo mísu vody, zeleninu, ovoce, peníze, letáky do supermarketů — zkrátka cokoliv zobrazuje prosperitu, blahobyt.)* Potom se Lot podíval na druhou stranu, tam byla vyprahlá poušť a tu a tam zelená pastvina. *(Můžete na druhé místo položit mísu s pískem, suché rostliny, malou lahvičku vody apod.)* Co myslíte, že si Lot vybral? Co by vás lákalo? *(A znovu můžete dětem ukázat ty dvě hračky — obyčejné autíčko, které ovšem umí jezdit samo, nebo vyšperkovaný bourák.)*

Lot řekl: „Půjdu na východ, tam, kde teče řeka a jsou tam bohatá města," sbalil si své stany, stáda, zamával Abramovi a Sáraj a odtáhl na východ. *(Kus papíru s Lotem umístíme na místo blahobytu.)* A Lot vybral i za Abrama. Ten sbalil všechno, co měl a odtáhl na západ. Bylo tam pusto, ale Abrama hřál dobrý pocit, že nechal Lota, aby si sám vybral. *(Kus papíru s Abramem umístíme na pusté místo.)* Sedl si před svůj stan a říkal si, jak by se mu asi dařilo u řeky na krásných pastvách, když v tom uslyšel známý Boží hlas: „Abrame, nezoufej, projdi celou tuto zemi křížem krážem, celou ti ji dám i tvým dětem, bude jich jako zrnek písku, bude z tebe velký národ."

Země, kterou si vybral Lot byla pěkná na první pohled, lákavá jako některé hračky, ale žili v ní zlí lidé, šlo jim jen o peníze, vůbec si navzájem nepomáhali.

Země, kterou vybral pro Abrama Hospodin, sice nebyla tak bohatá, nebylo tam tolik vody, ale zato ji dal Bůh Abramovi a čekala ho v ní dobrá budoucnost.

A jak to dopadlo s Lotem? V té krásné zemi jednoho dne vypukla válka a Lota vzali do zajetí, odvlekli ho daleko od jeho stanu, od jeho stád a Lotovi bylo moc smutno. *(Ujistěte se, že děti vědí, co je zajetí.)* Naštěstí Lot nebyl na světě sám. Ani my nejsme na světě sami. Koho měl Lot? Svého strejdu Abrama a ten, když se dozvěděl, že Lot je na tom špatně, okamžitě se vydal s partou svých kamarádů Lota hledat a nakonec ho ze zajetí zachránil. Abram by to sám nedokázal. Koho měl Abram? Měl jako hlavního pomocníka Pána Boha, ke kterému se modlil a kterému věřil.

Pán Bůh je i náš pomocník, má nás rád a my mu můžeme věřit i svěřit své starosti a prosby (buď mohou děti navrhovat za koho/co by se chtěly pomodlit nebo se můžete pomodlit vy).

Modlitba: Dobrý Bože, náš pomocníku a zachránce, děkujeme ti, že nám Abram ukázal, jak řešit naše hádky a spory — někdy je lepší se rozdělit a ustoupit než se jen hádat a prát. Dej ať to taky umíme a máme se navzájem rádi a umíme si i pomáhat. Amen.

Hra „Teď si vyber ty!"

Učíme děti dávat přednost druhému, tím se o druhém víc dozvíme, zjistíme, co má rád, co se mu líbí. Buď můžeme hrát ve dvojicích nebo v celé skupině. Doprostřed dáme např. různé barevné papírky nebo stuhy, začne hrát nejstarší dítě a řekne své sousedce: „Teď si vyber ty, Adélko…" a Adélka si vybere oblíbenou barvu a potom řekne svému sousedovi Tomášovi: „Teď si vyber ty, Tomáši…" tak hra pokračuje, dokud je co vybírat, potom můžeme dát doprostřed různé druhy bonbonů, ovoce, zvířátek na obrázku, kytiček, obrázků z večerníčků atd.

Před touto hrou můžete zahrát hru: „Nejrychlejší bere!" — opět doprostřed dáte nějaké předměty a když řeknete „Teď", děti se na předměty vrhnou a vyberou si, co chtějí.

Pomůcky: Hračky, velký papír, obrázky, lepidlo, voda, písek, ovoce, letáky, suché rostliny, tráva, pastelky.

Aktivita

Můžete pokračovat v malování „abrahamovského pexesa“, každou hodinu můžete namalovat 4–5 dvojic a až dokončíte celý abrahamovský cyklus, můžete si s dětmi udělat „opáčko“ (koza, ovce, krajina úrodná s řekou Jordán, poušť aj.).

9.2.2 Mladší školní děti

Ukažte dětem obrázek, kde se někdo hádá, dohaduje, o něco handrkuje. Zeptejte se jich, co si myslí, že ti lidé na obrázku dělají. Hádají se. O co se asi dohadují? Také se hádáte? S kým nejčastěji? A o co? A jak to dopadne? Poperete se? Urazíte se? Naštvete se? Zavoláte někoho dospělého, aby vám to pomohl řešit? Jaká je ještě další možnost? Když nechcete o kamaráda, sourozence, rodiče přijít, když s ním chcete dál kamarádit, když už se nechcete hádat? Dnes si povíme další příběh o Abramovi a také o malé a velké hádce.

„Pojďte, támhle je bezva flek, spousta trávy, tam se kozy a ovce napasou a my si dáme šlofíčka pod tím velkým stromem.“

„Mhh, to asi nepůjde, koukej, tam už někdo je.“

„To snad není možné, Abramovi pastýři zase dorazili dřív a vyhmátli to nejlepší místo. Ale my se nedáme!“

„Hej vy tam, co tam děláte, to je naše místo, včera jsme ho objevili a dneska jsme se sem vrátili.“

„Přišli jsme brzy ráno a nikdo tu nebyl, tak jsme tu zůstali. Běžte si jinam a vyřiďte Lotovi, ať si nařídí budíka na pátou, když chce najít dobrou pastvu.“

„A vy zase vyřiďte vašemu Abramovi, ať si moc nedovoluje a nevytahuje se, nemůže se tady přece takhle roztahovat, naše ovce a kozy taky musí z něčeho žít a navíc nemáme pořádný přístup k vodě.“

A tak se hádali a hádali. Pastýři Abramovi a pastýři Lotovi. Každý den už od rána byly mezi nimi nějaké spory a neshody. Abram byl nesmírně bohatý člověk, něco si s sebou přivezl z Cháranu a něco si s sebou přivezl také z Egypta, kam se vydal, když v zemi zaslíbené byl velký hlad. Bál se, že ten Hlas, který ho pozval na cestu, to nemá zas tak úplně pod kontrolou a tak to vzal na chvíli do svých rukou a odešel do Egypta, kde bylo všeho dost. V Egyptě se zase bál, že ho tam zabijí kvůli Sáře, byla tak krásná až oči přecházely a on měl strach, že ji

bude chtít faraón za ženu a Abrama kvůli tomu zabije, a tak tvrdil, že Sára je jeho sestra. Faraón si Sáru vzal do svého paláce a Abramovi posílal hodně dárků — jednou dostal celé stádo krav, jednou zase osli a oslice a pak otroky a otrokyně. Tak zbohatl. Hospodin ale Abrama neopustil, byl s ním i v Egyptě a nakonec potrestal faraóna. Ten ze strachu z Hospodina Sáru pustil a vyhostil je ze své země se vším, co Abram měl. A bylo toho opravdu hodně. I Lot měl hodně stád a hodně stanů. A najednou pro ně ta země zaslíbená začala být malá. Neměli dost pastvin pro svoje zvířata a navíc nežili v té zemi sami, museli se ještě podělit o půdu s Kenaancemi a Perizejci. Abrama to už unavovalo, pořád nějaké spory a hádky. Přemýšlel, jak to vyřešit.

Vyšli si s Lotem na kopec a Abram mu řekl: „Lote, takhle to dál nejde. Tvoji pastýři a moji pastýři se pořád dohadují, za chvíli bychom se dohadovali i my. A to nechci. Jsme přece chlapi, jsme bratři, vyšli jsme spolu z Cháranu, máme jednoho Hospodina. Podívej se na tu zemi, je před tebou, odděl se ode mě. Půjdeš-li napravo, já půjdu nalevo, půjdeš-li nalevo, dám se napravo. Vyber si!“

Lot se dlouho rozhlížel a zvažoval. Na jedné straně samé hory, vyprahlo, když prší, je to dobrý, ale když je období sucha, tak je to k nevydržení, to člověk musí pořád spoléhat na štěstí nebo na Hospodina. Na druhé straně krásná zavlažovaná krajina, řeka Jordán teče z Bílých hor a všude kolem je tak úrodno, jsou tam i města, maličký Soár a velká Sodoma, co na tom, že Sodomáci jsou trochu zemáci, nedbají na Hospodina a mají rádi své jisté. A já Lot? Já mám také rád své malé jisté…

„Abrame, už jsem se rozhodl, já půjdu k Jordánu, tam je to jak v Egyptě, jak v ráji, voda je stále po ruce, nemusíš čekat, až padne shůry,“ nadšeně křičel Lot.

„Hodně štěstí, Lote a měj se tam dobře.“

A tak se Lot rozhodl a rozhodl vlastně i za Abrama. Odtáhl se vším, co měl, na východ a usadil se v městech u Jordánu a pomalu posouval svůj stan až k Sodomě. Abram se usadil v zemi kenaanské. Poučil se, že Egypt není všechno. To, co se zdá jisté a krásné na pohled, může být pořádná léčka a odvádět od Hospodina, který mu slíbil zemi, děti a budoucnost.

Abram zůstal ještě nějaký čas sedět na tom kopci, zatímco Lot se už vydal na cestu do své země zaslíbené, do svého „zemského ráje napohled“.

Seděl a přemýšlel a v tom najednou slyší ten známý Hlas: „Abrame, podívej se na tu zemi, je před tebou! Podívej se na sever i na jih, na východ i západ, celou tuhle zemi, kterou vidíš, dám tobě, Abrame, a tvým dětem. Tvého potomstva bude jako prachu země. Pokud někdy někdo dokáže sečíst prach země, sečte i tvoje potomstvo. Teď projdi tuto zemi křížem krážem, protože je tvoje.“

Abram si svou zemi nevybral. Vybral mu ji Hospodin. Abram si ale vybral, že bude Hospodina ve svém životě následovat. A tak se zase vydal na cestu, křížem, krážem, po celé své zemi. Usadil se při božišti Mamre, které je u Chebrónu a i tam vybudoval Hospodinu oltář.

Usadil se pod stromem, díval se na svou ženu Sáru, která stárla stejně jako on. Měli ovce a kozy, osly a velbloudy, ale děti neměli. Abram už pomalu přestával věřit, že ještě někdy uslyší plakat miminko ve svém stanu a pobíhat malého hošíka kolem.

V tom najednou slyší strašný dusot, chroptění a nezřetelné volání. Zčista jasna před ním dopadne na zem nějaký muž, celý zkrvavený a sotva popadá dech. Abram mu vůbec nerozumí, jediné, co z jeho nesrozumitelného a zoufalého křičení pochytil, je jméno jeho synovce LOT, LOT a pak už nic. V tom mu to došlo, s Lotem je zle.

Když toho muže ošetřili a dali mu napít a najíst, vyprávěl jim, co strašného se stalo. Strhla se veliká bitva, bitva devíti králů, pěti proti čtyřem. A do té bitvy byla zatažena i Sodoma a sodomští v té válce prohráli. Král Kedorlaómer a jeho spojenci ukradli všechno jmění Sodomy a Gomory i všechny potraviny a odtáhli. Vzali s sebou také Lota s jeho jměním.

Abram ani chvíli nezaváhal, neposmíval se Lotovi, že si špatně vybral, že není všechno zlato, co se třpytí. Vzal svých 318 věrných pomocníků a šel Lota zachránit. Bylo jich málo, ale povedlo se. Lota osvobodili a získali dokonce i válečnou kořist. Abram tento boj vyhrál a to i navzdory tomu, že měl tak malou partu svých služebníků. Vracel se zpátky domů a do údolí, kterému se říkalo Královská dolina, mu přišli naproti dva králové.

První byl Melkísedek, král šálemský, ten přinesl Abramovi chléb a víno, požehnal mu a řekl: „Byl to Bůh Nejvyšší, který ti dal vítězství. On si tě vyvolil a dává ti své požehnání. Buď mu věrný.“

Abram odevzdal Melkísedekovi desátý díl svého majetku. Byl vděčný Hospodinu, že je s ním a pomohl mu zachránit Lota. Pak přišel král sodomský a ten nabídl Abramovi výměnný obchod: Ty mně dáš moje poddané a já tobě kořist.

Znělo to lákavě, ale Abram už se poučil v Egyptě: „Ne, králi, nevezmu si od tebe ani tkaničku do bot, abys nemohl vykládat, že díky tobě Abram zbohatl.“

Zajatým vrátil Abram svobodu, ale válečnou kořist nechtěl, vzal si jen náhradu pro své věrné služebníky.

Kráčí hrdě a vzpřímeně Abram, prorok Boží. Mnohé pochopil, mnohé se naučil na své cestě za Hlasem a ještě mnoho zkoušek ho čeká. A Hospodinův slib, že Abram bude požehnáním všem kolem, se pomalu začíná naplňovat. A s požehnáním jsou spojené úkoly — pro Abrama i pro nás. Komu byste vy mohli pomoci, komu byste mohli být požehnáním? Koho a jak se dnes

můžeme zastat?

Můžete použít pracovní list Zdeňka Šorma.

9.2.3 Starší školní děti

Aktivita A

Přemýšleli jste už někdy o tom, kde byste chtěli jednou žít? Kdybyste si mohli vybrat — lákala by vás země, kde je hodně práce, dá se dobře vydělat, je tam blahobyt, spousta možností, je tam ovšem i velká soutěživost a závistivost. Nebo země, kde to moc dobře nefunguje, není tam moc práce, ale dá se tam toho dost zlepšovat a mají tam docela dobrý sociální systém — starají se dobře o staré a nemocné? Co byste si vybrali?

(Přečíst oddíl Gn 13,1–18.) Rozdělte děti na dvě skupiny, jedna obhajuje Lotovu volbu a druhá Abramovu:

- Lotova volba: Pro co se Lot rozhodl? Co si vybral?
- Abramova volba: Co zbylo na Abrama? Myslíte, že ho to naštvalo, nebo s tím počítal?

Zamyslete se nad souslovím „lákavá nabídka“. Co taková nabídka slibuje? Jak se jeví na první pohled? Potvrdí se, co slibovala, nač lákala? Co je na té lákavé nabídce zpravidla tak lákavé?

(Přečíst následující příběh Gn 14,1–24.)

S jakým místem Lot spojil svůj život? Bohatá země dost často přitahuje spory a války. Co na to všechno Abram? Jak se zachoval? Abram se nevysmívá Lotovi, neříká škodolibě: „Dobře ti tak, hamoune,“ ale okamžitě „vytrhne“ Lotovi na pomoc.

Na závěr „Ve stanech u Sodomy se pohodlněji bydlí, s Abramem a s prázdnýma rukama, jen se zaslíbením na obzoru, se lépe putuje. Tak stojíme znovu a znovu v Lotově volbě.“ (Heller, Jan — Prudký, Martin: *Obtížné oddíly knih Mojžíšových.* Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006.)

Aktivita B

Nechte děti dopsat příběh podle jejich vlastní fantazie a zkušeností, přečtete si pouze Gn 13,1–14,13, na závěr si přečíst biblické pokračování, vést o tom rozhovor, jak by oni reagovali, proč asi Abram zachránil Lota — měl být požehnáním pro druhé, Lot byl příbuzný, měl ho rád atd.

Aktivita C

Práce s pracovním listem.

Pomůcky: Papír, tužky.

9.2.4 Přesah

Společná modlitba, děti opakují „spoléhá totiž na Hospodina!“

Ve sporech umí ustoupit a najít mírové řešení, spoléhá totiž na Hospodina!

Nehledí nejdříve na svůj prospěch a své pohodlí, myslí na druhé, spoléhá totiž na Hospodina!

Lotovi nic nevyčítá, bere jeho volbu vážně a když je v nouzi pomůže mu, spoléhá totiž na Hospodina!

Od sodomského krále si nevezme pro sebe ani tkaničku do bot, spoléhá totiž na Hospodina!

Raduje se z Melkísedekova požehnání, které je pro něho důležitější než válečná kořist, spoléhá totiž na Hospodina!

9.2 Liturgie

9.3.1 Písně

Mému Bohu patří zem (BTS 13); *Bůh je záštita má* (Svítá 23); *Tvá svoboda* (Svítá 344); *Čest dej* (Svítá 37); *Chvalozpěv* (Svítá 215); *Lot v Sodomě* (Svítá 33); *Prosba* (Svítá 44)

9.3.2 Biblický text k zapamatování

Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému. (Ř 12,10)

9.3.3 Rituál

Ke společnému zpěvu nebo volání: *Dál přece nejdeme sami* (Svítá 39).

9.3.4 Okénko do bohoslužeb

Kdo by si dal bonbon? Nejen děti, ale i dospělí? Máte rádi hašlerky, bonpari nebo medvídky? (Počítáme, že se přihlásí více dětí, lidí, podle počtu přihlášených řekneme, kolik máme k dispozici bonbonů.) Je vás hodně, já mám ale jenom tři bonbony. Jak to uděláme? Bonbon se těžko dělí. Co s tím? Možnosti — hodit je do kostela, strhne se mela, závod, pohádat se o ně, anebo může někdo ustoupit, vzpomene si, že má doma vlastně celou krabici sladkostí a že to

nepotřebuje nebo že mu babička s dědou slíbili po kostele zmrzku a tak bonbon může mít někdo jiný. Je tu vždycky i jiná možnost než se pohádat a poprat — můžeme ustoupit a to nemusí být známka slabosti, ale velké moudrosti a velkorysosti. Mám dost, mohu ustoupit, mohu se rozdělit. Anebo jde mi o druhé a do boje nepůjdu.

9.3.5 Modlitba

Pane Bože, děkujeme za Abrama! Učí nás, jak řešit hádky a spory — cestou pokoje. Prosíme, abychom se i my uměli s druhými dohodnout, a je-li to potřeba, tak se i rozdělit nebo ustoupit. Dej ať nezapomeneme na ty, kteří potřebují naši pomoc. Amen.

Odkaz na pracovní list
07 Abram a Lot
07 Abraham a Lot - st
Cílová skupina
Předškolní
Školní
Starší školní
Katechetické cykly
Dál přece nejdeme sami I (Od stvoření k Josefovi + Od Mojžíše k Rút)
Biblický odkaz (kat)
Genesis 13,1–14,24
Genesis 12,10–20